

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13496

Tarih : 13.08.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

32445

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Türkiye, taraf olduğu Engelli Haklarına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasa'nın 17, 19 ve 56'ncı maddeleri ile engelli bireylerin yaşam hakkı, onur, sağlık ve eşitlik ilkelerini koruma yükümlülüğü altındadır. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16'ncı maddesi uyarınca "ceza infaz kurumlarında hayatını tek başına idame ettiremeyecek derecede engelli veya ağır hasta hükümlülerin" cezasının infazı ertelenebilmektedir.

Ancak kamuoyuna yansıyan bilgiler ve sivil toplum raporları, engelli mahpusların cezaevlerinde erişilebilirlikten, tıbbi bakımdan, hijyen koşullarından ve özel ihtiyaçlarının karşılanmasından ciddi ölçüde yoksun bırakıldığını göstermektedir. Ayrıca, hastane sevklerinin gecikmesi, fiziki koşulların uygun olmaması ve rehabilitasyon hizmetlerinin sağlanmaması gibi sorunlar hem yaşam hakkını hem de işkence ve kötü muamele yasağını ihlal eder niteliktedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın verilerine göre, Türkiye genelinde cezaevlerinde bulunan engelli mahpus sayısı kaçtır? Bunlardan kaç cezaevine girdikten sonra engelli hale gelmiştir? Bu mahpusların engel türlerine (ortopedik, görme, işitme, zihinsel vb.) göre dağılımı nedir?
2. Engelli mahpusların cezaevlerinde barınma, ulaşım, hijyen, tuvalet-banyo kullanımı, yatak düzeni gibi alanlarda erişilebilirlik standartlarının sağlanmasına yönelik ne tür fiziksel düzenlemeler yapılmıştır?

3. Cezaevlerinde bulunan engelli mahpuslara düzenli olarak fizyoterapi, psikolojik destek, özel eğitim veya rehabilitasyon hizmeti verilmekte midir? Veriliyorsa kaç kurumda ve hangi sıklıkla sağlanmaktadır?
4. Engelli mahpusların sağlık kuruluşlarına sevkinde yaşanan gecikmelerin önlenmesi amacıyla bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir? Sevk süreçlerinde standart süreler belirlenmiş midir?
5. 5275 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi kapsamında; 2020-2025 yılları arasında engelli olduğu tespit edilerek cezası ertelenen hükümlü sayısı kaçtır?
6. Türkiye cezaevlerinde "yaşamını tek başına idame ettiremez" raporu olmasına rağmen tahliye başvurusu reddedilen mahpus sayısı kaçtır? Reddedilme gerekçeleri nelerdir?
7. Son beş yılda cezaevlerinde engelli mahpusların yaşamını yitirdiği kaç vaka yaşanmıştır? Bu ölümlerin kaçında sağlık hizmetine erişimde gecikme tespit edilmiştir?
8. Ceza infaz kurumlarının, BM Engelli Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT) standartlarına uyum düzeyini artırmaya yönelik bakanlığınızın yeni bir eylem planı veya proje çalışması var mıdır?